

NAV som oppdragsgiver og bidragsyter for utvikling

Møteplassen 2022

En fremtidsvisjon: «Arbeid og Helse» 2026

«Vi helseaktører er opptatt av arbeid og tenkningen preges av at det i utgangspunktet er mye helse i arbeid»

«Arbeid og velferdsaktører tenker livshendelser og ser brukerne av tjenestene i en større sammenheng»

«Brukere opplever at offentlige aktører ikke jobber godt nok sammen og på tvers for å møte innbyggernes behov. Mange innbyggere blir ofte kasteball mellom de offentlige aktørene og/eller mellom statlig og kommunale tjenester i NAV»?

Hvordan nå visjonen?

«Brukere opplever at offentlige aktører ikke jobber godt nok sammen og på tvers for å møte innbyggernes behov. Mange innbyggere blir ofte kasteball mellom de offentlige aktørene og/eller mellom statlig og kommunale tjenester i NAV»?

En fremtidsvisjon: «Arbeid og Helse» 2026

«Vi helseaktører er opptatt av arbeid og tenkningen preges av at det i utgangspunktet er mye helse i arbeid»

«Arbeid og velferdsaktører tenker livshendelser og ser brukerne av tjenestene i en større sammenheng»

Veileder for arbeidsrettet rehabilitering i spesialisthelsetjenesten

Søk i veileder

Om veilederen

Introduksjon

Bidragstere

Om arbeidsrettet rehabilitering

Arbeidsrettet rehabilitering i
spesialisthelsetjenesten

Nasjonalt satsningsområde

Kobling mellom arbeid og helse er et nasjonalt satsningsområde, synliggjort gjennom stortingsmeldingen [«NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet»](#) (Meld. St. 33, 2015-2016) og Helsedirektoratets og Arbeids- og velferdsdirektoratet strategidokument [«Arbeid og helse – et tettere samvirke»](#) (2016) og rapport [«Tilstand og utfordringer på arbeid-helseområdet»](#) (2019).

Helsedirektoratet

Arbeid og helse – et tettere samarbeid

Strategi for Helse- og
felles

Nye tider, ny strategi?

Rapport:
Rapporten Arbeid og Helse
– virkemidler for et tettere samarbeid mellom sektorene

01.03.2016

Publikasjonsnummer - Helsedirektoratet IS-2535

(2016)

Helsedirektoratet

Vi legger til grunn..

- **Arbeidsdeltakelse** i utgangspunktet **er helsebringende** for de aller fleste
- Fokus på **deltakelse** til tross for plager
- **Koordinert samtidighet** fremfor sekvensielle tilbud
- **Tidlig innsats** – rask avklaring og start på planlagte forløp
- **Samarbeid på tvers** av fag, sektorer og nivåer der det kan tenkes å gi mer effekt
- Samarbeid med **arbeidsgiver og parter** i arbeidslivet

Fells strategi,
2016

Åpen arena,
2020

Fells strategi,
2016

Åpen arena,
2020

Nasjonalt fagråd for
arbeid og helse

(2021)

Del

1

Inneholder et kort utfordringsbilde samt **selve strategien** (8 sider).

Strategien er bygd opp på **fem bærebjelker**. Hver bærebjelke har en kortfattet introduksjon, og et sett strategiske grep.

Del

2

Gjør rede for **grunnlaget for strategien**.

Den omhandler pågående prosesser av betydning for fagfeltet arbeid og helse, prosessen med å komme fram til bærebjelkene samt verdigrunnlaget som ligger til grunn.

Del 2 skal også gi felles forståelse for begreper som brukes i strategien og hvilke målgrupper som kan ha nytte av å bruke strategien.

1

**Tilby tjenester
som virker**

2

**Ta virkningsfulle
grep tidlig**

3

**Satse på de
lokale
aktørene**

4

**Sammenkoble
tjenestene og skape
flyt**

5

**Utnytte
muligheter i
digitale verktøy**

1

Tilby tjenester som virker

Kvalitet gjennom forskning, fagutvikling og brukerinvolvering.

Effekten av tjenester innen «Arbeid og helse» bør bli bedre ved at det drives relevant, tverrfaglig og tverrsektoriell forskning, fagutvikling, innovasjon og effektiv brukerinvolvering.

Det er avgjørende å utvikle **et solid kunnskapsgrunnlag om hvilke tjenester, metoder, tiltak og samhandlingsformer som har dokumentert effekt.**

Fagfeltet må enes om hvilke faglige spørsmål som er de viktigste, og legge til rette for relevant forskningsaktivitet.

2

Ta virkningsfulle grep tidlig

Fremme helse, forebygge før behandling og rehabilitering.

Utvikle helsefremmende og forebyggende tiltak og tidlig hjelp til risikogrupper, slik at flest mulig kan delta i et godt arbeidsliv. Arbeidsplassen er en viktig arena for forebygging og helsefremming.

Mennesker med helseproblemer utgjør den største andelen av arbeids- og velferdsforvaltningens brukere som har behov for arbeidsrettet bistand. Det er sammenfall mellom tallene om sykdomsbyrde og de store gruppene som står i fare for å falle ut av arbeidslivet.

Samfunnets satsing på folkehelse bør bidra til å forebygge vanlige plager og tilstander, og gjøre det lettere å være-, eller komme i arbeid til tross for helseplager

3

Satse på de lokale aktørene

Sterkere involvering av hele førstelinjen i kommunene.

Aktører på det lokale nivået bør ta en tydeligere rolle i å lage gode koblinger mellom arbeid, velferd, helse og omsorg for den enkelte.

Mange faller ut av arbeidslivet, fordi de ikke får tidlig hjelp til å mestre vanlige helsemessige utfordringer.

Kommunale tjenester er viktige for å hjelpe mennesker til å være i arbeid til tross for helseplager – det foreligger et **stort uforløst potensial** i å aktivere kommunale tjenester.

4

Sammenkoble tjenestene og skape flyt

Godt samvirke mellom alle involverte som grunnlag for gode tjenester.

Vi trenger tjenester som er samordnet og preget av kontinuitet. Tjenestene bør utvikles med utgangspunkt i gode erfaringer og samhandlingsmodeller.

Hverken NAV eller helsetjenestens virkemidler er alene tilstrekkelige for å bistå personer med sammensatte helse- og livsproblemer. Dette gjør at helsetjenestene og NAV må samarbeide bedre for å kunne møte brukernes behov for tjenester.

En kartlegging av samarbeid mellom NAV og helsetjenesten representert ved rask psykisk helsehjelp viser et uutløst potensial for samarbeid mellom NAV og helsetjenestene. IPS og HelseArbeid er gode eksempler på modeller for samordnet innsats mellom helsetjenestene og NAV.

5

Utnytte muligheter i digitale verktøy

Tilgjengelig teknologi må legges til rette for fagutvikling og kvalitet.

Fagfeltet har et uforløst potensial for å **utnytte digitale muligheter som støtter opp om koblinger mellom Arbeid og helsefeltet**. Det er viktig å utnytte digitalisering for å bygge ut sammenhengende og helhetlige tjenester.

Digitale løsninger bør støtte viktige grep i strategien, herunder; samarbeid, felles situasjonsforståelse, involvering av sluttbruker og pårørende. Strategisk bruk av digitale verktøy vil kunne gi ny kunnskap og hjelpe fagfeltet å finne frem til effektive intervensjoner og fagutvikling.

Økt digitalisering og store mengder registerdata gir mulighet for å forutsi mulige behov hos befolkningen og kunne gi beslutningsstøtte i individuelt tilpasset oppfølging.

A woman with light brown hair pulled back, wearing a dark blue V-neck top and large hoop earrings, is smiling warmly at the camera. She is seated at a wooden table with several sheets of paper and a pen. The background is a dark chalkboard with faint, illegible writing. The lighting is soft and focused on her face.

Fra strategi
til bedre tilbud...

A Venn diagram consisting of two overlapping circles. The left circle is blue and contains the text 'NAV'. The right circle is red and contains the text 'Helse'. The intersection of the two circles is highlighted with a rounded rectangle. This rectangle is divided into three overlapping regions: a light green region on the left, a light orange region on the right, and a central brownish-orange region where all three overlap.

NAV

Helse

Hva jobber vi med på arbeid og helseområdet i NAV

- Etablering og utvikling av samarbeidsmodeller mellom NAV og helse
- Nytt felles oppdrag om tjenestesamhandling
- Verktøy for sykmeldere
- Kompetansetiltak rettet mot helsetjenesten, arbeidgivere og arbeidsplass
- Etablering av samarbeidsavtaler mellom NAV og helse lokalt og regionalt.
- Styrking av kunnskapsgrunnlaget på arbeid og helsefeltet - FoU
- Samarbeid med NTNU og Helse Midt for å styrke fagfeltet.

Nytt oppdrag samhandling arbeid- og helsesektoren

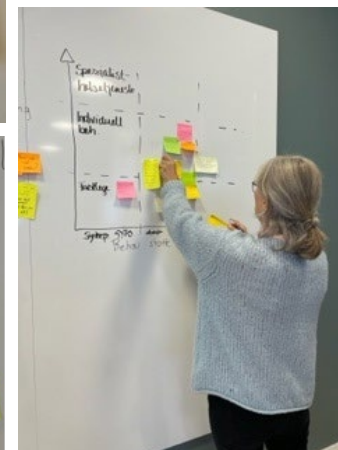
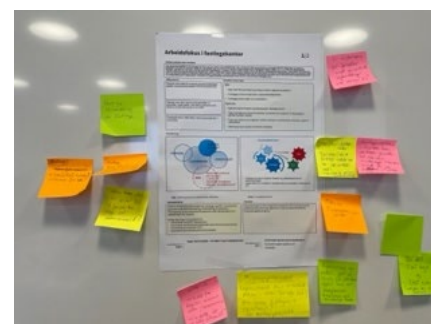
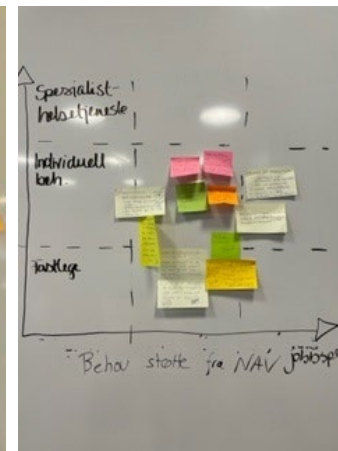
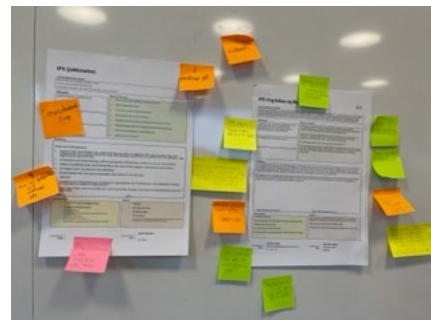
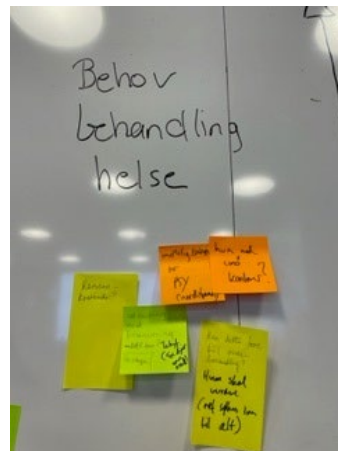
- Kartlegge og beskrive **barrierer** som står i veien for et tettere og mer systematisk tjenestesamhandling
- Identifisere og foreslå **tiltak** for slik samhandling, samt gi innspill til hva sentrale myndigheter kan gjøre for å legge til rette for å bedre dette samarbeidet mellom sektorene
- Identifisere og **foreslå en systematisk utprøving av ulike modeller** for tjenestesamhandling rettet mot brukere som har behov for samtidige eller samordnede tjenester.

Målgruppe for modellene

- De store gruppene mennesker med psykiske helseutfordringer og/eller ruslidelser – spesielt gruppen med lettere til moderate psykiske lidelser.

Modellutviklingsverksted

Arbeids- og
inkluderingsdepartementet

Helse- og
omsorgsdepartementet

Arbeids- og
velferdsdirektoratet

Hesledirektoratet

Regionale Helseforetak
(4 regioner)

NAV Fylke/region
(12 stk)

HelseArbeid

Nasjonale faglige anbefalinger er en type normerende produkt som skal:

- hindre **uønsket variasjon**
- sikre **god kvalitet**
- løse samhandlingsutfordringer
- sikre **helhetlige forløp**
- sikre riktige prioriteringer

Arbeidsrettet rehabilitering (ARR) - NAV som oppdragsgiver

- NAV har (også) et eget ARR-tiltak som anskaffes av NAV-fylkene og lyses ut på doffin.no
- Tiltaket er godt likt og et viktig bidrag i NAVs tiltaksportefølje
- Tiltaksforskriften setter rammene, men både forskning, fagveilederen til det nasjonale kompetansesenteret for ARR i spesialisthelsetjenesten, innspill fra leverandørmarkedet og erfaringer internt i NAV har gitt retning for utformingen av ARR
- I tillegg er det en del NAV-interne bestemmelser i kravspesifikasjonen knyttet til for eksempel personvern, rapportering, resultatmål, arbeidsutprøving som leverandør må oppfylle.
- Forslag til statsbudsjett innebærer lavere tiltaksnivå neste år

NAV's forventninger innen ARR

- NAV forventer at leverandørene skal bidra til at NAVs mål om å få sykmeldte tilbake i arbeid og de uten jobb over i arbeid
- I henhold til NAVs mål- og disponeringsbrev og tildelingsbrevet fra AID skal kun tiltak med gode resultater benyttes. I tillegg skal resultater vektlegges når NAV skal vurdere om avtalene skal forlenges.
- Det er derfor viktig at resultatene er gode, både for brukerne, NAV og leverandørene
- NAV jobber med en ny måte å måle resultater på, hvor det skal kontrolleres for en rekke individkjennetegn, slik at målingen blir mer rettferdig

Ved **et tettere samarbeid** mellom..

arbeid

og

helse

..vil befolkningen få et **bedre tilbud!**

NAV 2030

NAV bidrar til sosial og økonomisk trygghet, og fremmer overgang til arbeid og aktivitet

Vi mobiliserer
arbeidskraft i et
arbeidsliv i
omstilling

Alle får pengene
de har krav på
– enkelt og
forutsigbart

Sammen finner
vi løsninger med
dem som trenger
det mest

Sammen løser vi samfunnsoppdraget

NAV
2030

NAV 2030

NAV bidrar til sosial og økonomisk trygghet, og fremmer overgang til arbeid og aktivitet

Vi mobiliserer arbeidskraft i et arbeidsliv i omstilling

- Vi beveger arbeidskraft dit behovet er.
- Vi synliggjør og realiserer ressursene hos dem som har utfordringer med å få eller beholde arbeid.
- Vi prioriterer stabil tilknytning til arbeid fremfor raskeste vei til jobb.
- Sammen med utdanningssektoren og arbeidsgiverne bidrar vi til kvalifisert arbeidskraft.
- Arbeidsgiverne er våre viktigste medspillere for å få folk i jobb, og arbeidsplassen er den viktigste arenaen for oppfølging.

Alle får pengene de har krav på – enkelt og forutsigbart

- Relevante endringer i livssituasjoner blir fanget opp, slik at brukerne får pengene de har krav på automatisk. Det er enkelt å søke når det er nødvendig.
- Alle får forståelig informasjon og veiledning om rettigheter og plikter.
- Saksbehandlingen er pålitelig, brukeren har innsikt i egen sak og resultatet er lett å forstå.
- Vi forvalter opplysninger og regelverk pålitelig, slik at samfunnet har tillit til NAV.

Sammen finner vi løsninger med dem som trenger det mest

- Alle blir møtt med tillit og respekt. Brukerne blir forstått og medvirker til at vi finner løsninger sammen.
- De som trenger flere og sammensatte tjenester, møter helhetlige løsninger som tilpasses deres livssituasjon.
- De som får tett oppfølging, opplever kontinuitet og forutsigbarhet i møtet med NAV.
- Brukerne møter helhetlige tjenester på tvers av NAV, helsesektoren og kommunesektoren.

- Vi samarbeider for å møte brukernes og samfunnets behov.
- Vi utvikler og leverer tjenester vi vet virker.

Sammen løser vi samfunnsoppdraget

- Vi er en samfunnsaktør som setter dagsorden.
- Vi har kompetanse og systemer til å løse oppgavene våre med kvalitet.
- Vi ivaretar brukernes rettssikkerhet.

- Vi er en lærende organisasjon som skaper mestring.
- Vi tar ansvar og viser hverandre tillit.

NAV

2030

Sammen finner vi løsninger med dem som trenger det mest

- Alle blir møtt med tillit og respekt. Brukerne blir forstått og medvirker til at vi finner løsninger sammen.
- De som trenger flere og sammensatte tjenester, møter helhetlige løsninger som tilpasses deres livssituasjon.
- De som får tett oppfølging, opplever kontinuitet og forutsigbarhet i møtet med NAV.
- Brukerne møter helhetlige tjenester på tvers av NAV, helsesektoren og kommunesektoren.

De som trenger flere og sammensatte tjenester får tett oppfølging av NAV. Vi er til stede og finner gode løsninger for arbeid, inkludering, aktivitet, kompetanse og stønad. Sammen med brukerne finner vi muligheter og valg som gir en bedre livssituasjon.

Brukerne møter tjenester som vi tilpasser deres livssituasjonen. Tjenestene er helhetlige og sammenhengende, og NAV møter brukerne på den måten de har behov for. På den måten legger vi til rette for god samhandling mellom mennesker, NAV og digitale løsninger.

Vi er åpne og bruker et enkelt språk. Alle forstår saken sin og hvilke muligheter og valg de har. Slik medvirker de til å finne løsninger sammen med oss. Vi setter brukeren i sentrum og møter dem med empati og tillit. De opplever kontinuitet og forutsigbarhet i møtet med NAV.

Brukerne møter tett samhandling på tvers av NAV og andre etater. Det betyr at vi tilbyr sammenhengende og samtidige tjenester når det er nødvendig for å møte brukernes sammensatte behov.

Vi bruker handlingsrommet og mulighetene vi har, og prøver ut sammen med brukerne for å finne de beste løsningene. Vi måler og følger opp resultatene og effektene av løsningene vi finner sammen.

Vi kan alle komme i en krevende livssituasjon. NAV er rustet for å gjøre den lettere.

